років) хронотоп ущільниться (перебування Енея в ГУЛАЗі). Час рухається від перших десятиліть ХХ століття до 2105 року. Однак цей рух нерівномірний, він то пришвидшується, то уповільнюється за рахунок тих обставин, в які потрапляє головний герой.

З образом Енея пов'язаний і такий важливий тип хронотопу, як хронотоп дороги. Мандри Енея відбуваються не тільки в реальному житті, але і у віртуальному, у ХХІІ столітті, після "воскресіння" із вічної мерзлоти він уже використовує інноваційні технології і Еней "щодня до інтернету ввіходить залюбки; мандрує, шастає по світу, з зими вертається у літо, у закутках земних блука" [3, 37]. Мотив мандрів має місце у різних контекстах з варіативною інтерпретацією. Постійні мандри Енея після "воскресіння" відтворюють ситуацію людини в світі. Г.Бевз особливо звертає увагу на саму подорож як пізнавання і здобування досвіду, як випробування, яке формує характер героя. Відтворюючи міф мандрівки, герой вписує свою долю в долю людства і користується нагромадженим досвідом його. Цей мотив є конструктивним елементом, який творить підґрунтя твору загалом. Мандрівка, яку ми сприймаємо як перехід із одного стану свідомості до іншого, може бути й елементом процесу ініціації. З цієї точки зору її метою є розпочати нове життя в ХХІІ столітті, що й спостерігаємо в долі Енея (він поєднує життя з тридцятилітньою Марі й стає батьком). У творі Г.Бевза органічно зливаються достовірність, умовність та фантастичність у художньому моделюванні життєвих явищ і подій.

Важливу роль у "Енеїді" відіграє й хронотоп зустрічі (Еней після закінчення війни зустрічається з сім'єю; згодом, у ХХІІ столітті – з представниками роду Божів у Києві тощо). Завдяки хронотопу дороги поєднується історія Енея та історія України.

Хронотоп "Енеїди" Г.Бевза досить складний. Він поєднує в собі елементи різних хронотопів, що склалися історично, до того ж ці елементи завжди перетворюються, трансформуються, органічно входячи в художній світ твору. Цей хронотоп характеризується мінливістю, певною фрагментарністю, ідеалізованістю й при всій історичній достовірності, коли йдеться про життя в ХХ столітті, є виразно суб'єктивним, вирізняючись прагненням відновити гармонію між індивідуальним і колективним, буденним і високим.

Еней об'єктивно оцінює досягнення й втрати ХХІ і ХХІІ століть, вказує на позитив і негатив, але засуджувати те, що йому не до вподоби, не хоче, бо не вважає себе за суддю й що має на це право. Однак свої погляди на умови життя в першій половині ХХ століття висловлює сміливо. Саме через образ Енея – найяскравішого представника народу – відтворено й народні погляди на різні явища та події дійсності ХХ століття, зокрема й історично вагомі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Хом'як Т. Модель світу – України крізь призму бачення Енея в "Енеїді" Г.Бевза / Тамара Хом'як // Література. Фольклор. Проблеми поетики. – Вип. 33. – Ч. 2. – К.: Твім інтер, 2009. – С. 703-716.
2. Сєчіна К. Образ Енея в поемі "Енеїда" Григорія Бевза / Карина Сєчіна // Збірник матеріалів університетської науково-практичної конференції студентів та молодих учених "Молода наука – 2010". – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – С. 189-191.
3. Бевз Г. Енеїда: Перелицьована вдруге. Примовки-римовки / Г.Бевз. – К.: Педагогічна преса, 2005. – 64 с.
4. Аверинцев С. Поэтика ранневизантийской литературы / С.Аверинцев. – М.: Наука, 1977. – 320 с.
5. Ясперс К. Смысл и назначение истории / К.Ясперс; [Пер. с нем.]. – М.: Политиздат, 1991. – 527 с.

УДК 821.161.2

ОБРАЗ І.МАЗЕПИ В ПОВІСТІ Ф.ДУДКА "ВЕЛИКИЙ ГЕТЬМАН"

Хомишин О., старший викладач

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Івано-Франківськ)

У статті проаналізовано специфіку творення образу І.Мазепи в повісті Ф.Дудка "Великий гетьман". Розкрито роль елементів композиції та позасюжетних елементів у моделюванні характеру чільного персонажа. Виявлено, що Ф.Дудко, зображуючи постать відомого історичного діяча, цілком орієнтувався на історичні факти. Його повість, незважаючи на спроби автора динамізувати стиль,

надати йому ознак "активного романтизму", все ж належить парадигмі традиціоналістської прози XIX ст.
Ключові слова: образ-характер, композиція, активний романтизм, позасюжетні елементи, стиль.

Хомишин О.М. ОБРАЗ И.МАЗЕПЫ В ПОВЕСТИ Ф.ДУДКО "ВЕЛИКИЙ ГЕТМАН" / Прикарпатский национальный университет им. В.Стефаника, Ивано-Франковск, Украина.
В статье исследовано специфику создания образа Мазепы в повести Ф.Дудко "Великий гетман". Раскрыта роль композиционных и позасюжетных элементов в моделировании характера главного персонажа. Ф.Дудко, изображая личность известного исторического деятеля, полностью ориентировался на исторические факты. Повесть, несмотря на попытки автора динамизировать стиль, придать ему черты "активного романтизма", всё же принадлежит парадигме традиционалистской прозы XIX века.
Ключевые слова: образ-характер, композиция, активный романтизм, внесюжетные элементы, стиль.

Khomyshyn O.M. I.MAZEPA'S IMAGE IN THE WORKS OF F.DUDKO "THE GREAT HETMAN" / Vasyl Stefanyk Precarpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
The peculiarity of the creation of I.Mazepa's image in F.Dudko's narrative "The Great Hetman" has been analysed in the article. The role of the formation and extra plot elements in creating the main personage characters has been shown. It has been explained that F.Dudko, having portrayed the outstanding historical figure, focused on the bare historical facts. The narrative, despite of the author's attempts to give dynamics to the style and attach the features of the "active romanticisms" belongs to the paradigm of the traditional prose of the 19th century.
Key words: image, character, composition, extra plot elements, style.

Актуальність пропонованого дослідження вмотивована тим, що мистецька спадщина непересічного українського письменника-патріота Ф.Дудка на сьогодні майже не вивчена. Творча постать цього автора фактично до виходу монографії Н.Мафтин [5] залишалася поза дослідницькими зацікавленнями. Однак і в названій праці проза письменника проаналізована лише частково: досліджуючи становлення персонажа нового типу в західноукраїнській прозі міжвоєнного двадцятиліття, літературознавець в основному зупинилася на повісті "Отаман Крук", а в статті цього ж науковця [6] увага зосереджена на образах збірки "Дівчата одчайдушних днів". Прикметно, що сучасній літературознавчій "мазепіані" повість Ф.Дудка "Великий гетьман" також залишається невідомою. Наше дослідження, спрямоване на студію ідейно-художніх, жанрово-стильових особливостей повісті, якими й визначається специфіка творення образу-характеру І.Мазепи, є частиною цілісного вивчення усієї творчої спадщини Ф.Дудка.

Ф.Дудко активно увійшов у західноукраїнський літературний процес, емігрувавши з наддніпрянської України після поразки УНР. Уже першою збіркою оповідань "Краса життя" Ф.Дудко заявив про себе як майстер стилю, в якому поєдналася, за висловом Л.Луціва, "романтична піднесеність" [3, 7] та реалізм зображення, і майстер побудови цікавого сюжету. За період 20–30-х рр. XX ст. в Галичині вийшли друком роман "Отаман Крук" (1924), збірка оповідань "Глум" (1925), історичне оповідання "Стрибожа онука" (1935), цикл повістей "В заграві", "Квіти і кров", "На згарищах", "Прірва", "Чорторий" (1928–1931); збірка новел "Дівчата одчайдушних днів" (1937). Не випадковим у його тематичних зацікавленнях стало й звернення до знакової в українській історії постаті гетьмана І.Мазепи в повісті "Великий гетьман" (1936): увагу автора привертали сюжети, пов'язані з добою державництва України чи змагань за державність. Окрім того, на творчі уподобання Ф.Дудка не могла не вплинути й характерна для західноукраїнської та еміграційної літератури міжвоєнного двадцятиліття зорієнтованість на "історицизм", що "пронизує усю тодішню західноукраїнську культуру" [6, 142-143]. Адже історична белетристика в літературному процесі міжвоєнного двадцятиліття на теренах Галичини стає "найбільш психологічно заангажованим жанром" (С.Андрусів): у часи бурхливих змін з'являється потреба осмислити себе в історії, звернутись до витоків минулого власного народу, його героїчних сторінок та "чеснот, що виражають національний характер" (Е.Сміт). Західноукраїнські літератори 20-30-х рр. намагалися виробити певну історіософську концепцію минулого – адже "читання історичної прози давало західноукраїнському читачеві 30-х років таке […] рятівне і радісне відчуття перенесення з індивідуальної – профанної – історії у колективну, сакральну, звільнення від гіркоти поразки у визвольних змаганнях, від репресивної окупаційної дійсності […]. Західноукраїнська людина 30-х років постійно діалогізувала з минулим, міряла себе, свій час і чин історією" [6, 142-143].

Загальні тенденції розвитку історичної теми, детермінованість авторського художнього мислення чільними для доби історіософськими концепціями в західноукраїнській та еміграційній прозі міжвоєнного двадцятиліття ґрунтовно висвітлені в дисертаційному дослідженні Н.Мафтин [7]. Зосібна літературознавець зупинилася й на рецепції образу І.Мазепи. Адже ця постать, як і постать Б.Хмельницького, справді стає культовою для західноукраїнських прозаїків 30-х рр. Однак повість Ф.Дудка залишилася поза увагою дослідниці.

Образ І.Мазепи у творі Ф.Дудка засвідчив пошуки письменником засобів посилення експресії стилю. На користь цього міркування свідчать композиційні особливості твору, спосіб зображення персонажного світу, використання позасюжетних елементів (пейзажів та портретних деталей, екстер'єру). Прикметно, що експозиція повісті позначена стильовою домінантою "активного романтизму": Ф.Дудкові справді

вдалось виразно динамізувати експозиційний фрагмент – у такій експресії руху розпочинається сюжетна лінія І.Мазепи (гетьман морозної зимової ночі мчить із невеличким загоном до Батурина). Цей композиційний прийом, вдало застосований автором, активно "спрацьовує" й у плані презентації центрального персонажа – таким чином уже на початку твору акцентується в його характері воля, мужність, рішучість, готовність зустріти небезпеку. Тут також зроблена певна "заявка" на специфіку моделювання хронотопу – всеохопність, панорамність зображення безмежжя не тільки українського степу, в якому "шаліє хуртовина" (на рівні символічному – це вся Україна у вирі воєнних подій, напередодні яких і розгортається дія у творі): "Тільки гайворон із верховіття найвищого дерева, куди примостився на ніч, міг своїм гострим воронячим оком бачити всю цю безмежну, вкриту нічною синявою снігову просторінь, на якій шаліла хуртовина. Вся земля навколо, з завіяними селами, мертвими лісами, голими перелісками й загубленими в снігах хуторами, лежала, зщулившися, й ніщо живе не сміло визирнути з свого сховку перед обличчя холодної смерти. Серед цієї заверюхи, в хмарах куряви, що широкою метелицею гнала по вкритих білими пеленами полях і безлюдних дорогах, відважно мчав невеликий гурт людей. […] В руках у кожного вершника палахкотів смолоскип. Дикий вітер з гудінням і свистом налітав із холодного мороку на цю заблукану в сніговому океані купку людей, що полошила темряву своїми світлами, але, не в силі погасити смолоскипи, оскаженіло розмітував у всі сторони червоне чадне їх полум'я" [2, 7]. Домінування в наведеному фрагменті антитетичної образності – з одного боку, тропіка, що підкреслює статику, непорушність – "мертві ліси", "загублені хутори", глибокий сон землі, з іншого – експресію й динаміку – шал хуртовини, біг коней, дикий вітер, що оскаженіло намагався загасити червоне полум'я смолоскипів – також сприяє виведенню на кін справді значимого образу-характеру. Прикметно, що й шал хуртовини, й інші деталі (зокрема так часто акцентована письменником образність, що передає настрій тривоги) вочевидь спрямовані на те, щоб викликати в читацькій свідомості певні асоціації з тривожним часом історичної доби, тих випробувань, які пов'язуються з постаттю великого гетьмана. Ці асоціації посилюються згадкою про трагічну долю І.Самойловича та Д.Многогрішного.

Важливу роль у творенні образу І.Мазепи в повісті Ф.Дудка відіграють діалоги – у розмовах з найближчим оточенням (зокрема А.Войнаровським і П.Орликом) гетьман постає досвідченим і далекоглядним політиком, котрий щиро вболіває за долю України, однак змушений приховувати свої почуття від широкого загалу – адже "московський тайний Приказ добре подбав о тім, аби для шпигунства за козацьким гетьманом ріжної масти людців мати" [2, 148]. Так, навчаючи небожа тонкощам політики, якої слід дотримувати у взаєминах із "північним деспотом", І.Мазепа наголошує на дипломатичній майстерності – "треба хитрим лисом бути й зміїний розум мати". Гетьман може довіритися тільки найближчим соратникам – лише їм (та й то не зовсім відкрито) гетьман говорить про своє зацікавлення успіхами шведського короля. Мовні партії як І.Мазепи, так і А.Войнаровського, П.Орлика, інших представників козацької старшини, рясніють латинськими прислів'ями. Певна річ, автор йшов за документами – знання латини, як і досконале володіння французькою (відтак – ще кількома європейськими мовами) засвідчене й спогадах сучасників гетьмана, і в його листувані (глибокою європейською освіченістю І.Мазепи захоплювалися свого часу Г.Боплан, Ж.Балюз, Ж.-Б. Шерер, П.Шевальє; зрештою, Ф.Дудкові на час написання повісті був відомий життєпис гетьмана авторства І.Борщака й Р.Мартеля). Однак у тексті Дудкового твору латинські репліки І.Мазепи виконують, принаймні, ще дві важливі функції: вони стають вагомим чинником розкриття характеру персонажа, адже влучно характеризують його світосприйняття, реакцію на певну подію чи інформацію і є виявом його власної життєвої мудрості й спостережливості. Окрім того, вони виразно динамізують стиль твору.

Мудрість гетьмана як далекоглядного політика розкривається автором і в його вчинках. Подієво-часові рамки твору охоплюють досить короткий період із життя І.Мазепи: півроку напередодні шведської кампанії. Ф.Дудко обрав досить небагатий на яскраві події проміжок часу: від Різдва – до літа; в полі зору автора – святкування в Батуринському палаці, приїзд московського посла, прибуття запорожців, листування гетьмана з Петром І та зносини з посланцем від опозиційної щодо короля Августа польської знаті. Та все ж і на цьому, відносно "статичному" проміжкові часу, йому вдалося показати І.Мазепу виваженим і далекоглядним політиком: на вимогу царевого посла надіслати нові козацькі полки на війну із шведами гетьман переконливо й мудро доводить, що слід зачекати, адже на Україні ось-ось може вибухнути невдоволення царською політикою, тому й самому І.Мазепі знадобиться військо. Даючи згоду вислати кілька полків і при посланцеві наказуючи полковникам негайно готуватися до виступу, гетьман наодинці говорить, щоб не поспішали: зимою всі дороги замело, весною почнуться паводки – буде бездоріжжя, а там – хто знає, як ще повернеться фортуна. І.Мазепа намагається приховати свої справжні плани навіть від соратників, довіряючи тільки П.Орлику й А.Войнаровському. Цікавий у структурі повісті саме у плані розкриття характеру І.Мазепи й епізод із посланцями буджацької Орди, де акцентуються його якості як далекоглядного політика, відмінного гравця на шахівниці дипломатії.

Слід зауважити, що діалогічні партії є у повісті одним із найважливіших засобів авторського моделювання образу-характеру центрального персонажа. Прикметно, що одна з таких мовних партій виконує у творі роль кульмінаційного загострення.

Розмова з братом Антоні, посланцем від гнезинського арцибіскупа, яскраво ілюструє як політичну ситуацію на Україні, так і ті можливості, що відкрилися б для неї у випадку перемоги короля Карла. І.Мазепа, як добрий стратег, розуміє водночас і перспективи того рішення, до якого його схиляє чернець, і всю небезпеку й загрозу, яку несе одна помилка. Звичайно, Ф.Дудко не став новатором, змальовуючи стан напруги, тривоги й водночас готовності гетьмана до відважного рішення – радше продовжувачем літературної традиції. Однак, як уже було сказано раніше, розгортаючи сюжет повісті в рамках відносної статики, автор прагне динамізувати стиль шляхом розкриття внутрішнього стану персонажів: "Мазепа відчув, як у грудях йому стає тісно, й зробив велике зусилля над собою, щоб не показати братові Антонієві свого хвилювання. Поволі піднісши голову, він подивився на свічку в канделябрі, й з удаваним спокоєм почав говорити" [2, 203].

Творенню образу-характеру гетьмана на сторінках повісті сприяє й сюжетна лінія Мотрі Кочубеївни: ця лінія покликана не тільки увиразнити історичну достовірність подій, але й розкрити найглибші порухи душі І.Мазепи. Прикметно, що у взаєминах з Мотрею він постає у всій багатовимірності людського характеру, однак при цьому домінує почуття відповідальності за похресницю, розуміння глибинних причин конфлікту між Мотрею та Кочубеїхою. У сприйнятті ж гетьмана Мотрею він постає не тільки об'єктом романтичного захоплення: дівчина серед чеснот І.Мазепи шанує не стільки його вишуканість, зовнішню красу чи його становище – Мотря бачить у ньому людину високої духовної краси, людину добру, що розуміє всю сутність її примхливої, на перший погляд, натури: "Мотря пам'ятає, скільки на світі живе, завжди привітного, якогось ласкавого, сердечного й щирого. Спогади про її дитинство, а потім про дівочі роки незмінно зв'язані з приїздами до них гетьмана, який завжди вносив у дім струмок свіжого здорового життя, бадьорости, руху, радощів і світлих надій. З ним зв'язані її спомини про веселі гетьманські жарти, забави й сміхи, коли вона була маленькою дитиною. З ним зв'язані її спомини про особливу батьківську його ніжність, коли вона була підлітком, ніжність тої близької людини, на яку з радістю чекалося в домі й якої від'їзди завжди залишали по собі почуття пустки, нудьги, а під кінець і німої туги. […] Скільки разів вона, непомітно сидячи в стороні й прислухаючись до розмов старших, переконувалася, що його слова були наймудріші й найдотепніші з усіх сказаних слів. Скільки разів вона чула, як у найтрудніших питаннях, над якими відбувалося скільки нарад і дискусій, він вирішував справу відразу – легко, просто й швидко" [2, 126-127].

Безперечно, розкриваючи образ гетьмана на сторінках свого твору, Ф.Дудко часто послуговувався традиційним для епічних жанрів прийомом характеристики устами інших персонажів: репліки й монологи А.Войнаровського, П.Орлика, царського посланця, французького барона Ж.Балюза підкреслюють у характері І.Мазепи такі риси, як мужність, європейську освіченість, тонке сприйняття краси, гострий розум, добру вдачу, дипломатичність, а особливо – "той такт і ту витончену вмілість відповідно поводитися, що завжди помітно відріжняла його від усіх, навіть найліпше вихованих на європейській етикеті козацьких старшин" [2, 64].

Цікавою знахідкою автора стало й використання творів самого І.Мазепи, розгортання епізодів, ситуативною основою яких є або безпосередньо поезія гетьмана, або імпліцитно присутній перегук із нею. Так, на балу в гетьманському палаці, коли І.Мазепі приносять бандуру й просять заспівати, хтось із козацтва вигукнув назву думи "Всі покою щиро прагнуть". Цей твір, написаний гетьманом, був дуже популярний на Україні – в ньому лунає відкритий заклик боронити вітчизну ("Самопали набивайте, / Гострих шабель добувайте / І вольностей бороніте. / Нехай вічна буде слава, / Же през шаблю маєм права"). Та співати цю пісню в присутності "царських людей" означало відкрито виявити свої антимосковські настрої, на що І.Мазепа просто не мав права. Тому, хоч і зблід, зумів опанувати себе й дати знак оркестрові, щоб заграли полонез.

У моделюванні образу центрального персонажа повісті важливу роль відіграють і позасюжетні елементи. Пейзажі, насичені символічними деталями, покликані увиразнити настрій персонажа, передати його почуття. Іноді вони компенсують певною мірою сюжетну незавершеність повісті (саме таку функцію виконує символічний образ голубих блискавиць, що освітлюють сонний Батурин). Пейзажні деталі, їх тональність, створюють певне психологічне тло для сприймання настрою персонажа. Так, в епізодах, де йдеться про спогади гетьмана, пов'язані з Петром І, пейзажні замальовки виконані в контрастній чорно-білій колористиці: "На сталевому тлі неба різко обрисовувалися мокрі, голі віти дерев. Чорними купами, якченці в трапезній, сиділи на них ворони, й сум прозирав із настовбурчених, обвинених присмерками верхів задуманого парку" [2, 197]. Натомість весняний пейзаж суголосний настроям І.Мазепи мотивом надії: гетьман покладає великі сподівання на майбутній союз із Карлом у боротьбі з московською неволею. Тому така світла тональність пленеру виразно асоціюється із світлими сподіваннями І.Мазепи щодо історичного майбутнього України: "Пахло свіжістю, весною, духом молодого народження. В блідо-зеленій листві дерев пурхали пташки й гомоном своїх веселих голосів

наповнювали чутливу тишу саду. На вершечку величезного ясеня стояв на одній нозі в гнізді, як вартовий на стійці, поважний чорногуз і дивився кудись у далечінь зелених луків. […] Гетьман зупинився під розлогою, густо обліпленою рожевим цвітом яблунею. Гуділи бджоли. Мохнатий чміль басисто злітав з одного пучка квітів і тяжко падав на другий. Мазепа простягнув руку до галузки й на долоню йому впало кілька холодних, рожево-ніжних пелюсток яблуневого цвіту. […]. Чорногуз голосно заклацав на дереві. Мазепа підніс голову й побачив над собою голубе чисте небо" [2, 220-221]. Певну роль у розкритті таких рис І.Мазепи, як тонке відчуття краси, любов до книг, високий інтелект, відіграють і екстер'єри – зокрема опис бібліотеки, колекції зброї, опис гетьманського двору, що потопає у квітах, у яких так кохався гетьман.

В епічному творі традиційно значна роль у розкритті характеру персонажа відводиться портретові чи портретним деталям. Однак у повісті Ф.Дудка опис зовнішності гетьмана зводиться здебільшого до психологічно незначних загальників – "стрункий", "бадьорий", "молодечий" або опису одягу. Декілька разів на сторінках твору зустрічається опис, в якому підкреслюється погляд І.Мазепи: "темні задумливі очі", "гострі, молодечі очі". Можливо, Ф.Дудко зумисне уникав детального портретного зображення свого героя, адже відомо, що, незважаючи на досить багато представлену в європейському живописі тему українського гетьмана (Л.Буланже, О.Верне, Т.Жеріко, Е.Делакруа, Т.Шасеріо та ін.), на достовірність зображення І.Мазепи не претендує жоден його портрет, створений художниками.

Таким чином, проаналізувавши специфіку творення образу І.Мазепи в повісті Ф.Дудка, можемо стверджувати, що прозаїк змальовував образ великого гетьмана в річищі традиції XIX ст. – у його творі питома вага психологізму менша, ніж, до прикладу, в пенталогії Б.Лепкого. Сюжетна лінія чільного персонажа в експозиційній частині заповідається експресією й динамізмом на презентацію героя з виразною психологічною детермінантою "чину", дії, однак із розгортанням сюжету в характері гетьмана домінує статика.

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрусів С. Модус національної ідентичності: Львівський текст 30-х років XX ст.: [монографія] / Стефанія Андрусів. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2000. – Тернопіль: Джура, 2000. – 340 с.
2. Дудко Ф. Великий гетьман / Федір Дудко. – Львів, 1936. – 88 с.
3. Луців Л. Федір Дудко / Лука Луців // Федір Дудко. Моя Молодість. – Нью-Йорк, 1965. – С. 7-13.
4. Маланюк Є. Книга спостережень: Статті про літературу / Євген Маланюк. – К.: Дніпро, 1997. – С. 227-231.
5. Мафтин Н. Західноукраїнська та еміграційна проза 20–30-х років XX століття: Парадигма реконкісти: [монографія] / Наталя Мафтин. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. – 356 с.
6. Мафтин Н. Творчість Ф.Дудка та К.Поліщука в контексті історичних та естетичних вимірів доби / Наталія Мафтин // Збірник Харківського історико-філологічного товариства / Харківський національний педагогічний університет; Харківське історико-філологічне товариство. – Харків: Харківське історико-філологічне товариство, 2009. – Т. 13. – С. 85-96.
7. Мафтин Н. Українська та західноукраїнська проза 20–30-х років XX століття: стильові та ідейні парадигми: дис. на здобуття наук. ступеня доктора філол. наук: спец. 10.01.01. "Українська література" / Н.В.Мафтин. – Івано-Франківськ, 2009. – 415 с.

УДК 821.161.2-94.09 "18/19"

ІСТОРІЯ ЖИТТЯ ОСОБИСТОСТІ В УКРАЇНСЬКИХ АВТОБІОГРАФІЯХ XVIII – XIX СТОЛІТЬ

Черкашина Т.Ю., к. філол. н.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Стаття присвячена дослідженню українських автобіографій XVIII – XIX століть як перетину кількох видів історій.

Ключові слова: автобіографія, історія духовного розвитку, історія мандрів, історія виховання та навчання, історія громадських організацій, історія особистого життя.